
UVOD

SPLOŠNO

COMARC/A, format strojno čitljivega zapisa za opis in izmenjavo normativnih podatkov v sistemu COBISS, je zasnovan na formatu za normativne podatke UNIMARC/A. Slednji predstavlja mednarodni standard in se razvija v okviru Ifilenega programa UNIMARC Core Activity (UCA).

Poleg formata COMARC/A se v sistemu COBISS uporabljata tudi format za bibliografske podatke COMARC/B in format za podatke o stanju zaloge COMARC/H, ki podpirata funkcije vzajemnega kataloga in lokalnih katalogov ter funkcije vodenja bibliografij in sta opisana vsak v svojem priročniku.

Pri pripravi priročnika *COMARC/A* smo se zgledovali po priročniku *COMARC/B*. Vključuje predvsem polja in podpolja formata UNIMARC/A, dodane pa so še nekatere posebnosti v strukturi normativnih zapisov v sistemu COBISS. Dopolnjevanje bo potekalo postopoma, vzporedno z razvojem normativne kontrole v sistemu COBISS.

Besedilo priročnika temelji na publikaciji *UNIMARC/Normativni podatki* (Instit ut informacijskih znanosti, Maribor 1994), ki je prevod publikacije *UNIMARC/Authorities* iz leta 1991, upoštevane pa so tudi nekatere dopolnitve iz kasnejših izdaj *UNIMARC/Authorities*.

Trenutno so vključeni opisi tistih polj in podpolj, ki se nanašajo na normativno kontrolo avtorjev in predmetnih oznak iz Splošnega geslovnika COBISS (SGC). Izpuščena so navodila in primeri, ki niso povezani z normativno kontrolo v sistemih COBISS. Izjema je poglavje *Uvod, Definicije in Navodila za uporabo*, v katerega smo vključili tudi možnosti iz *UNIMARC/Authorities*, ki jih v sistemih COBISS ne uporabljamo.

Polja in podpolja, ki so samo v formatu COMARC/A in v formatu UNIMARC/A ne nastopajo, so označena z znakom "***".

Format COMARC/A je prirejen sistemu vzajemne katalogizacije, ki je opisana v priročniku *COBISS3/Katalogizacija*. Uporabljamo ga v bazah podatkov CONOR in SGC.

Za pomoč pri obdelavi gradiva so v okviru sistema vzajemne katalogizacije pripravljene maske vnosa, ki zajemajo izbor polj in podpolj, ki se najpogosteje uporabljajo pri vnosu določenega normativnega zapisa. Vsa druga polja se lahko uporabljajo le, če so predvidena v vzorčnem direktoriju določene maske vnosa. V bazi podatkov CONOR sta vključeni maski vnosa PN – osebna imena in CB – korporacije, v bazi podatkov SGC pa so vključene maske vnosa PN – osebna imena, CB – korporacije, GN – zemljepisna imena, FN – rodbinska imena, UT – naslovi, NT – ime/naslov, ET – ime/dogovorjeni naslov za pravna in religiozna besedila, TN – občna imena, GNR – zemljepisna imena (napotilni zapisi), TNR – občna imena (napotilni zapisi) in GER – splošni pojasnjevalni zapisi.

Na začetku opisa posameznega polja je seznam podpolj z oznako ponovljivosti (r) oziroma neponovljivosti (nr).

Ločil med podpolji praviloma ni treba vnašati, ker se izpisujejo programsko.

V priročniku nastopata dve vrsti primerov. Primeri, ki niso posebej označeni, so vzeti iz priročnika *UNIMARC Manual. Authorities Format*. Narejeni so po različnih katalogizacijskih pravilih in v različnih jezikih ter se ne ujemajo nujno z našo prakso. Z znakom "*" so označeni naši primeri.

Pri razvoju formata COMARC/A s svojimi predlogi in pripombami sodelujejo strokovnjaki iz različnih ustanov, za kar se jim posebej zahvaljujemo.

Vse, ki boste uporabljali ta priročnik, prosimo, da nam sporočate svoje pripombe in predloge, ki bi lahko prispevali k izpopolnitvi doslej oblikovanih rešitev.

DEFINICIJE

Spodaj navedeni izrazi se v priročniku *COMARC/A* uporabljajo v posebnem pomenu; izrazi, ki se uporabljajo v običajnem bibliografskem pomenu, niso definirani. Popolnejši seznam definicij, ki se nanašajo na normativne zapise, najdemo v publikacijah *Guidelines for Authority and Reference Records (GARR)*, *Guidelines for Subject Authority and Reference Entries (GSARE)*, *Functional Requirements for Authority Data (FRAD)* in *Statement of International Cataloguing Principles (ICP)* oziroma v ustreznih slovenskih prevodih.

Vrste zapisov

Normativni zapis – Zapis v računalniško čitljivi obliki, katerega začetni element je normativna točka dostopa za osebo, korporacijo, delo, blagovno znamko, emblem tiskarja/izdajatelja, občno ime, kraj ali obliko, zvrst ali fizične značilnosti, kot jo določi katalogizacijska ustanova. Poleg normativne točke dostopa zapis vsebuje tudi opombe, vse variantne in sorodne točke dostopa, iz katerih so narejena napotila, normativne točke dostopa v drugem jeziku ali pisavi, klasifikacijo in informacijo o zgodovini entitete, opombe o uporabljenih virih itd. ter identifikacijo katalogizacijske ustanove, odgovorne za vpis.

Splošni pojasnjevalni zapis – Zapis v računalniško čitljivi obliki, katerega začetni element je običajno okrajšana ali drugače stilizirana ali vzorčna oblika, ki usmerja uporabnika k splošnemu razredu ali določeni vrsti točk dostopa. Tak zapis seznanja uporabnika seznama, kataloga, bibliografije itd. s pravilom, ki se uporablja bodisi na splošno ali za določeno vrsto točk dostopa, in z navodilom za iskanje takšnih točk dostopa.

Napotilni zapis – Zapis v računalniško čitljivi obliki, katerega začetni element je variantna točka dostopa. Uporabnika seznama, kataloga, bibliografije itd. usmerja od variantne točke dostopa k ustrezni normativni točki dostopa (tj. kazalka ali napotilo "glej"). Napotilni zapisi so definirani samo za variantne točke dostopa, saj je napotila od normativnih točk dostopa k sorodnim normativnim točkam dostopa (tj. vodilke ali napotila "glej tudi") vedno možno izpisati iz normativnih zapisov.

Vrste točk dostopa

Točka dostopa

1. Začetni element vpisa, ki se uporablja kot glavni element za razvrščanje, kadar je vpis urejen abecedno. Glej tudi **normativna točka dostopa**, **napotilna točka dostopa** in **splošna pojasnjevalna točka dostopa**.
2. Besedno zvezo "točka dostopa" lahko uporabljamo tudi v izrazih, kot so "normativna točka dostopa", "variantna točka dostopa" itd., da pojasnimo status nekega elementa v odnosu do drugih podobnih elementov. V takšnih primerih jo uporabljamo neodvisno od njene funkcije v normativnem ali napotilnem zapisu. Glej tudi **normativna točka dostopa**, **normativna točka dostopa v drugem jeziku ali pisavi**, **sorodna točka dostopa**, **variantna točka dostopa** in **točka dostopa v alternativni pisavi**.
3. Izraze, kot so "točka dostopa za ime korporacije", "točka dostopa za osebno ime" in "točka dostopa za naslov", lahko uporabljamo za označevanje vrste točke dostopa glede na vrsto imena ali naslova, na katerem točka dostopa temelji neodvisno od njene funkcije ali odnosa do drugih točk dostopa.

Osnovni del točke dostopa – Del točke dostopa, ki identificira ime entitete in ne vključuje podatkov za razlikovanje. Na primer, v točki dostopa "aNicolini da Sabbio bDomenico f15-- to 160-? cimprimeur-libraire" je osnovni del točke dostopa "aNicolini da Sabbio bDomenico" v italijanščini. Jezik katalogizacije je francoščina, zato je dodatek k imenu izražen v francoščini, tj. "cimprimeur-libraire".

Kontrolirana točka dostopa – Točka dostopa, zabeležena v normativnem zapisu. Kontrolirane točke dostopa vsebujejo normativne oblike imen in variantne oblike imen.

Točke dostopa glede na funkcijo v zapisu:

Normativna točka dostopa – Točka dostopa za normativni zapis.

Napotilna točka dostopa – Točka dostopa za napotilni zapis.

Splošna pojasnjevalna točka dostopa – Točka dostopa za splošni pojasnjevalni zapis.

Točke dostopa glede na odnos do drugih točk dostopa:

Normativna točka dostopa – Točka dostopa, oblikovana iz prednostne oblike imena kot osnovne oblike za uporabo.

Normativna točka dostopa v drugem jeziku ali pisavi – Alternativna oblika normativne točke dostopa, ki temelji na obliki imena, naslova ali predmeta v drugem jeziku ali pisavi.

Sorodna točka dostopa – Ena od dveh ali več normativnih točk dostopa za ime iste entitete ali sorodnih entitet, od katerih je vsaka bibliografsko povezana z drugo/drugimi.

Variantna točka dostopa – Točka dostopa za ime iste entitete, ki se po obliki razlikuje od normativne točke dostopa. Običajno temelji na variantnem imenu, ki ga včasih uporablja oseba, korporacija ali rodbina sama ali pa ga uporabljajo drugi za identifikacijo te osebe, korporacije ali rodbine, blagovne znamke, emblema tiskarja/izdajatelja ali dela; lahko pa je oblikovana po drugačnem vzorcu od tistega, po katerem je bila določena normativna točka dostopa. V primeru predmetne točke dostopa je to praviloma variantna oblika, ki ni enaka začetnemu elementu normativne predmetne točke dostopa.

Točka dostopa v alternativni pisavi – Normativna točka dostopa, zapisana v drugi pisavi.

Sestavni deli zapisa

Sledišče – Identifikacija v okviru normativnega zapisa variantne ali sorodne točke dostopa, od katere je treba narediti napotilo, ki usmeri uporabnika seznama, kataloga, bibliografije itd. k ustrezni normativni točki dostopa. Sledišče je namenjeno generiranju napotil in kot pomoč katalogizatorju, da zlahka ugotovi, katera napotila so bila narejena.

Opomba – Opomba, ki se v katalogih, bibliografijah itd. običajno navaja pod normativno, napotilno ali splošno pojasnjevalno točko dostopa in pojasnjuje odnos med to točko dostopa in drugimi točkami dostopa, h katerim usmerja.

Primarna entiteta – Entiteta, ki je v zapisu navedena v bloku 2XX in za katero je bil zapis kreiran. Podatki v bloku 1XX se običajno nanašajo na značilnosti primarne entitete.

NAVODILA ZA UPORABO

Obvezna polja

Poleg systemskega polja 000, ki se izpolnjuje programsko, mora zapis vsebovati naslednja polja:

001	Uvodnik zapisa
100	Splošni podatki o obdelavi
2XX	Normativna točka dostopa

Ponovljivost polj in podpolj

Če je polje oz. podpolje označeno z oznako "r" (ponovljivo), lahko to polje oz. podpolje ponovimo. Oznaka "nr" pomeni, da je polje oz. podpolje neponovljivo.

Ločila

Ločil med podpolji, predpisanih po GARR, ne vnašamo, temveč se izpišejo programsko. Ta ločila so naslednja: "=" (pred vzporednimi točkami dostopa), znaki "<", ">", "<<" in ">>" (v sledišču) ter ";" in "," (v območju vira – blok 8XX). Tudi drugih ločil med podpolji (v točkah dostopa, opombah itd.) ne vnašamo, ker se v sistemih COBISS izpišejo programsko.

Zapolnitveni znak

V zapisih je načeloma treba vnesti vse potrebne podatke, vendar včasih le-ti niso na voljo, in to ni možno. Za take primere je predviden zapolnitveni znak "|", ki se uporabi, kadar ni možno določiti vrednosti indikatorja ali kodiranega podatka.

Uporaba formata

Normativni zapisi

Format je namenjen predvsem izmenjavi *normativnih zapisov* za normativne točke dostopa. Ti zapisi lahko vsebujejo tudi sledišče kazalk ali vodilk (kot je opisano v *GARR, 0.3.1*), tj. variantne ali sorodne točke dostopa, za katere se lahko po potrebi avtomatično generirajo napotila (iz polj 4XX se generirajo kazalke, iz polj 5XX pa vodilke). Gl. primere 1, 6 in 9.

Napotila lahko izjemoma dodamo v normativne zapise v obliki opombe: polje 305 – *Opomba z besedilnim napotilom "glej tudi"*. Napotilne opombe uporabljamo, kadar je napotilo prezapleteno, da bi se lahko ustrezno generiralo iz ene ali več sorodnih točk dostopa. Normativno točko dostopa iz polja 2XX najdemo tudi v poljih 5XX v normativnih zapisih za točke dostopa, navedene v polju 305. Avtomatično generiranje vodilk iz teh polj 5XX običajno ni možno (koda za izključitev izpisa napotila v podpolju 5),

ker že polje 305 vsebuje napotilo. Gl. primer 2.

Napotilni zapisi

Napotilni zapis za variantno točko dostopa izdelamo samo, kadar je napotilo prezapleteno, da bi bilo ustrezno kazalko možno generirati iz polj 4XX v normativnem zapisu. Napotilni zapis vsebuje variantno točko dostopa v polju 2XX ter polje 310 – *Opomba z besedilnim napotilom "glej"*. Točko dostopa iz polja 2XX najdemo tudi v poljih 4XX v normativnih zapisih za normativne točke dostopa, navedene v polju 310. Avtomatično generiranje kazalk iz teh polj 4XX je običajno preprečeno (koda za izključitev izpisa napotila v podpolju 5), ker za to točko dostopa že obstaja napotilni zapis. Gl. primere 3, 10 in 11.

Splošni pojasnjevalni zapisi

Splošne pojasnjevalne zapise izdelamo, kadar potrebujemo kazalke iz pojasnjevalnih točk dostopa. Splošni pojasnjevalni zapis vsebuje pojasnjevalno točko dostopa v polju 2XX ter opombo s splošnim pojasnjevalnim napotilom v 320. Pojasnjevalne točke dostopa iz polja 2XX ni v nobenem normativnem zapisu. Gl. primer 4.

Odnosi med točkami dostopa

Vzporedni podatki

Prva možnost

Pri kreiranju zapisa v tem formatu velja načelo, da je vnesena ena oblika ene točke dostopa in da je ta točka dostopa primerna za katalog v tistem jeziku, ki je določen v polju 100. Sledišča napotil predstavljajo strukturo napotil za to točko dostopa v tem katalogu.

Za izdelavo vzporednega kataloga v drugem jeziku lahko katalogizacijska ustanova prenese ekvivalentne ali vzporedne jezikovne oblike točk dostopa iz polj 2XX skupaj z opombami in sledišči, ki ustrezajo vzporednim točkam dostopa. Ni priporočljivo, da so opombe in sledišča za vzporedne točke dostopa, ki temeljijo na razlikah v jeziku, hkrati prisotne v enem normativnem zapisu. Vzporedne točke dostopa morajo imeti ločene normativne zapise, v katerih nastopajo kot normativne točke dostopa, njihova struktura napotil pa je zapisana v poljih 4XX in 5XX (kazalke in vodilke) ter poljih 3XX (opombe).

Upoštevati je treba, da se vzporedne točke dostopa, kadar so ne le v drugem jeziku ampak tudi v drugi pisavi, še vedno kodirajo po pravilih za vzporedne podatke. Kadar pa so točke dostopa v drugi pisavi, toda v *istem* jeziku kot njihova pripadajoča polja, je treba upoštevati pravila za alternativne pisave.

Zapisi za različne formulacije točke dostopa, izdelani za kataloge v različnih jezikih, so lahko med seboj povezani preko polj 7XX za normativne točke dostopa v drugem jeziku ali pisavi. V vsakem od normativnih zapisov se lahko v poljih 7XX zabeleži vsaka vzporedna točka dostopa in pripadajoča številka njenega normativnega zapisa (podpolje 3). Gl. primer 7.

Druga možnost

Druga možnost omogoča, da ustanova obravnava vzporedne oblike normativne točke dostopa iz polja 2XX kot navadne variantne ali sorodne točke dostopa v poljih 4XX ali 5XX z oznako jezika ali brez nje. Napotila za vzporedne oblike *niso* potrebna in niso vključena v zapis. Izbira tehnike je odvisna od prakse katalogizacijske ustanove.

Treba je upoštevati, da v danem zapisu razlikujemo:

1. jezik katalogizacije, ki se uporablja za kvalifikatorje v točkah dostopa (2XX), variantnih točkah dostopa (4XX), sorodnih točkah dostopa (5XX), normativnih točkah dostopa v drugem jeziku ali pisavi (7XX) in za opombe (3XX);

2. jezik osnovnega dela točke dostopa, tj. del točke dostopa, ki identificira entiteto, vendar ne vključuje podatkov za razlikovanje. Na primer, v točki dostopa "**a**Nicolini da Sabbio **b**Domenico **f**15-- to 160-? cimprimeur-libraire" je osnovni del točke dostopa "**a**Nicolini da Sabbio **b**Domenico" v italijanščini. Jezik katalogizacije je francoščina, zato je dodatek k imenu v francoščini, tj. "cimprimeur-libraire".

Podatki o alternativnih pisavah

Pisava katalogizacije (točka dostopa, opombe, sledišča itd.) je v zapisu določena v polju 100. Nekatere ustanove potrebujejo točke dostopa, opombe in sledišča v več pisavah zaradi transliteracije in pravopisnih pravil za druge pisave, ki se uporabljajo za določeni jezik (npr. cirilica in latinica). Oblike točk dostopa, opomb in sledišč v alternativnih pisavah so lahko hkrati prisotne v enem samem normativnem zapisu ali pa v ločenih zapisih, ki so med seboj povezani. Kadar se oblike v alternativnih pisavah razlikujejo od pripadajočih točk dostopa tudi v jeziku, veljajo pravila za vzporedne podatke.

Kadar so oblike točk dostopa v alternativnih pisavah prisotne v istem zapisu, se vpišejo kot ponovljiva polja 2XX s podpoljem 7 – *Pisava osnovnega dela točke dostopa*. Oblike opomb ali sledišč v alternativni pisavi se v ustreznih blokih vpišejo kot ponovljiva polja. Gl. primer 8.

Kadar so oblike v alternativnih pisavah prisotne v ločenih zapisih, so zapisi povezani preko povezovalnih polj 7XX za normativne točke dostopa, ki vsebujejo obliko iz polja 2XX v alternativni pisavi. Polje 7XX vsebuje podpolje 7 – *Pisava osnovnega dela točke dostopa*. V polje 7XX se lahko vpiše tudi številka normativnega zapisa za točko dostopa v alternativni pisavi.

Po drugih pravilih oblikovani podatki

Pri oblikovanju točk dostopa v normativnem zapisu velja načelo, da je njihova oblika kontrolirana z enim naborom bodisi opisnih katalogizacijskih pravil bodisi pravil za predmetno označevanje, navedenih v polju 152 – *Pravila*. Vendar lahko katalog zaradi različnih razlogov vsebuje točke dostopa ali celotne normativne zapise, določene po različnih sistemih pravil. Kadar se te točke dostopa ali normativni zapisi nanašajo na isto entiteto, je treba določiti odnos med njimi.

Nekatere ustanove beležijo točke dostopa, oblikovane po drugih pravilih, v istem normativnem zapisu, ali pa jih beležijo v ločenih zapisih, ki so med seboj povezani ter podprti s celotno strukturo normativnih zapisov (npr. prednostne točke dostopa, variantne točke dostopa, opombe, informacije o virih podatkov). Kadar so podatki po različnih pravilih v enem samem normativnem zapisu, se oblike, ki so določene po drugih pravilih kot točka dostopa iz polja 2XX, vpišejo kot variantne točke dostopa v ponovljiva polja 4XX, odnos pa je pojasnjen s kodo "n" v podpolju 5 – *Koda za odnos*. Kadar so podatki po različnih pravilih v ločenih normativnih zapisih, se druge oblike točke dostopa iz polja 2XX vpišejo kot sorodne točke dostopa v polja 5XX, s podpoljem 5 – *Koda za odnos* za pojasnitev odnosa. Gl. primera 5 in 12.

PRIMERI

1.

210	02	a Pittsburgh Research Center
410	01	a United States b Bureau of Mines b Pittsburgh Research Center
510	02	5a a Pittsburgh Mining and Safety Research Center Center
<i>(Normativni zapis z normativno točko dostopa v polju 210. V polju 410 je variantna točka dostopa iz sledišča kazalk, v polju 510 pa sorodna točka dostopa iz sledišča vodilk.)</i>		

2.

200	□1	a Japp b Alexander H.
305	0□	a For works of this author written under pseudonyms, see also b Gray, E. Condor a and b Page, H.A. <i>(Normativni zapis z besedilnim napotilom "glej tudi" v polju 305.)</i>

200	□1	a Gray b E. Condor
500	□1	5z0 a Japp b Alexander H. <i>(Normativni zapis s sorodno točko dostopa iz sledišča vodilk, ki ima v polju 500 kodo za izključitev izpisa napotila.)</i>

200	□1	a Page b H.A.
500	□1	5z0 a Japp b Alexander H. <i>(Normativni zapis s sorodno točko dostopa iz sledišča vodilk, ki ima v polju 500 kodo za izključitev izpisa napotila.)</i>

3.

200	□1	a Kacew b Romain
310	0□	a Écrit sous deux pseudonymes b Ajar, Émile b Gary, Romain <i>(Napotilni zapis z variantno točko dostopa kot napotilno točko dostopa v polju 200 in z besedilnim napotilom "glej" v polju 310.)</i>

200	□1	a Ajar b Émile
400	□1	5z0 a Kacew b Romain <i>(Normativni zapis z variantno točko dostopa iz sledišča kazalk, ki ima v polju 400 kodo za izključitev izpisa napotila.)</i>

200	□1	a Gary b Romain
400	□1	5z0 a Kacew b Romain <i>(Normativni zapis z variantno točko dostopa iz sledišča kazalk, ki ima v polju 400 kodo za izključitev izpisa napotila.)</i>

4.

210	12	a Conference...
320	□□	a Conference proceedings are entered under the name of the conference, etc., or the title of the publication if the conference, etc., lacks a name. Thus, see also: Symposium..., Workshop..., etc., <i>(Splošni pojasnjevalni zapis s pojasnjevalno točko dostopa v polju 210 in opombo s splošnim pojasnjevalnim napotilom v polju 320.)</i>

5.

152	□□	a PPIAK
200	□1	a Mirković b Mijo
400	□1	5e a Balota b Mate
500	□1	2uni-PPIAK 5n 5f a Mirković b Mijo
500	□1	2uni-PPIAK 5n 5e a Balota b Mate <i>(Po hrvaških pravilih za implementacijo PPIAK v online katalogu s formatom UNIMARC za normativne zapise sta ime Mijo Mirković in psevdonim Mate Balota obravnavana kot sorodni točki dostopa. Psevdonim Mate Balota je v PPIAK obravnavan kot variantna točka dostopa.)</i>

6. *

210	02	a Univerza v Ljubljani b Fakulteta za arhitekturo
510	02	3<nnn> 5a a Univerza v Ljubljani b Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo

7. *

200	□1	7cb a Фром b Ерих f 1900-1980
200	□1	7ba a Fromm b Erich f 1900-1980 <i>(V sistemu COBISS.SR vodijo kataloge v cirilici in latinici, zato normativni zapisi vsebujejo dve polji 200. V prvem polju je ime v cirilici, v drugem pa v latinici. Polji vsebujeta podpolje 7, iz katerega je razvidna pisava osnovnega dela točke dostopa.)</i>

8. *

200	□1	7cb a Нушић b Бранислав f 1864-1938
200	□1	7ba a Nusic b Branislav f 1864-1938
700	□1	3357 7ca 9bul a Нушич b Бранислав f 1864-1938

200	□1	7ca 9bul a Нушич b Бранислав f 1864-1938
700	□1	3613 7cb a Нушић b Бранислав f 1864-1938
700	□1	3613 7ba a Nusic b Branislav f 1864-1938 <i>(V sistemu COBISS.BG uporabljajo za osebna imena tri normativne točke dostopa. V prvem zapisu sta točki dostopa v alternativnih pisavah, originalna oblika imena v cirilici in latinična transliterirana oblika. V drugem zapisu je ime v bolgarskem jeziku. Zapisa sta povezana preko polja 700.)</i>

9. *

250	□□	a Ornitologi
450	□□	a Ptičeslovci
550	□□	5g a Zoologi
550	□□	5z a Ornitologija <i>(Normativni zapis z normativno točko dostopa v polju 250. V polju 450 je variantna točka dostopa, v poljih 550 pa sta sorodni točki dostopa.)</i>

10. *

215	□□	a Osmansko cesarstvo (19. stoletje)
310	1□	a Rabi kombinacijo b Osmansko cesarstvo a+ b Zgodovina a+ b 19. stoletje <i>(Napotilni zapis z napotilno točko dostopa v polju 215 in napotilno opombo v polju 310, ki nas napoti k ustreznim normativnim točkam dostopa.)</i>

215	□□	a Osmansko cesarstvo <i>(Normativni zapis za normativno točko dostopa iz polja 310 v prvem zapisu.)</i>
-----	----	---

250	□□	a Zgodovina <i>(Normativni zapis za normativno točko dostopa iz polja 310 v prvem zapisu.)</i>
-----	----	--

250	□□	a 19. stoletje <i>(Normativni zapis za normativno točko dostopa iz polja 310 v prvem zapisu.)</i>
-----	----	---

11. *

250	□□	a Ameriške balade
310	1□	a Rabi kombinacijo b Angleške balade a+ b Združene države Amerike (<i>Napotilni zapis z napotilno točko dostopa v polju 250 in napotilno opombo v polju 310, ki nas napoti k ustreznima normativnima točkama dostopa.</i>)

250	□□	a Angleške balade (<i>Normativni zapis za normativno točko dostopa iz polja 310 v prvem zapisu.</i>)
-----	----	--

215	□□	a Združene države Amerike (<i>Normativni zapis za normativno točko dostopa iz polja 310 v prvem zapisu.</i>)
-----	----	--

12. *

152	□□	b sgc
250	□□	a Pust
450	□□	2 lc 3 sh 85020377 5 n 8 eng a Carnival
450	□□	2 ram 3 FRBNF11936675 5 n 8 fre a Carnavals
450	□□	2 sears 3 SSEA93000244 5 n 8 eng a Carnival (<i>V poljih 450 je vpisana točka dostopa za izraz iz polja 250, oblikovana po pravilih LCSH, RAMEAU in SEARS. Iz kode v podpolju 5 je razvidno, da gre za točko dostopa oblikovano po drugih pravilih.</i>)

Pregled vsebine zapisov

Vsebina zapisa	Območja, kot so določena v GARR
Prisotno v vseh vrstah zapisov:	
0XX Blok za identifikacijo	Območje ISADN (kjer je uporabno)
1XX Blok za kodirane podatke	
8XX Blok za informacije o viru podatkov	Območje katalogizatorjeve opombe, Območje vira
Normativni zapis (vrsta zapisa = x):	
2XX Blok normativnih točk dostopa (normativna točka dostopa)	Območje normativne značnice
300 Informativna opomba	Območje informativnih opomb
305 Opomba z besedilnim napotilom "glej tudi"	
4XX Blok variantnih točk dostopa	Območje sledišča kazalk
5XX Blok sorodnih točk dostopa	Območje sledišča vodilk
7XX Blok normativnih točk dostopa v drugih jezikih in/ali pisavah	Območje normativne značnice
Napotilni zapis (vrsta zapisa = y):	
2XX Blok normativnih točk dostopa (variantna točka dostopa)	Območje napotilne značnice
300 Informativna opomba	Območje informativnih opomb
310 Opomba z besedilnim napotilom "glej"	Območje enotne značnice
7XX Blok normativnih točk dostopa v drugih jezikih in/ali pisavah	Območje napotilne značnice

Splošni pojasnjevalni zapis (vrsta zapisa = z):

2XX	Blok normativnih točk dostopa (pojasnjevalna točka dostopa)	Območje pojasnjevalne značnice
320	Opomba s splošnim pojasnjevalnim napotilom	Območje informativnih opomb
7XX	Blok normativnih točk dostopa v drugih jezikih in/ali pisavah	Območje pojasnjevalne značnice

Skladnost med COMARC/A in COMARC/B

Polja za točke dostopa v COMARC/A	Uporaba točk dostopa v poljih COMARC/B
200 Osebno ime	700, 701, 702 4XX z vgrajenimi polji 700, 701, 702 600
210 Ime korporacije	710, 711, 712 4XX z vgrajenimi polji 710, 711 601
215 Zemljepisno ime	710, 711, 712 4XX z vgrajenimi polji 710, 711 601, 607
220 Rodbinsko ime	602
230 Naslov	500 4XX z vgrajenimi polji 500 605
240 Ime/naslov	
243 Ime/dogovorjeni naslov za pravna in religiozna besedila	
250 Občno ime	606, 608

Prikaz napotilnih in normativnih zapisov

Pri kodiranju podatkov lahko za fleksibilni prikaz napotilnih in normativnih zapisov, kot ga dopušča GARR, uporabimo naslednje metode:

- Sledišča so razdeljena na polja 4XX za variantne točke dostopa in polja 5XX za sorodne točke dostopa. Tako prvi znak v oznakah teh polj zahteva, da je v prikazu napotil treba uporabiti znak ">" ali znak ">>". V prikazu normativnih zapisov pa oznake polj 4XX in 5XX zahtevajo uporabo znakov "<" in "<<" ali pa napotil *glej in glej tudi*.
- V polju lahko uporabimo podpolje 5 – *Koda za odnos*, da v kodirani obliki navedemo enega od mnogih možnih standardnih odnosov med slediščem in točko dostopa v polju 2XX. Te kode omogočajo sistemom prikaz podatkov o specifičnih odnosih v napotilnih in normativnih zapisih. Ker so besedila, generirana na podlagi kode, odvisna od sistema, je lahko specifični odnos ali navodilo

izraženo v jeziku, ki ga izbere uporabnik. Ta podatek o odnosu ali navodilo se izpiše skupaj z znaki ">", ">>", "<" in "<<" in ne namesto njih.

- Če odnos med točko dostopa v polju 2XX in slediščem ni eden tistih, za katerega so predvidene vrednosti kode za odnos v podpolju 5, vendar še vedno gre za odnos ena proti ena, je za navajanje navodila predvideno podpolje 0 – *Navodilo*. Ker je navodilo v obliki besedila, ga lahko ustanove, ki podatka v danem jeziku ne morejo uporabiti, pri prikazu normativnih in napotilnih zapisov izpustijo, saj se iz oznake polja generirajo tudi manj natančni znaki ">", ">>", "<" in "<<". Če se poleg kode za odnos v podpolju 5 pojavi tudi podpolje 0, je za prikaz primernejše navodilo iz podpolja 0, razen če to ni zaželeno zaradi jezika ali iz drugih razlogov.
- Če gre med napotilom in točko dostopa, h kateri napotilo usmerja, za odnos več proti ena ali pa je odnos kako drugače zapleten in je zaradi tega zaželeno, da se napotilo (poleg sledišč) prenese tudi v obliki opombe, se lahko uporabijo opombe v poljih 3XX. Variantne točke dostopa, od katerih se usmerja, in prednostne točke dostopa, h katerim se usmerja v opombah, se morajo v ustreznih normativnih zapisih pojaviti tudi v obliki sledišč. To bo omogočilo ustanovam, ki ne morejo uporabiti opomb, da prikažejo (nekoliko manj natančne) napotilne podatke iz sledišč na podlagi polj 4XX in 5XX.